

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Димитър Петков Сиврев, дм

професор в Катедрата по анатомия при Медицински факултет на Тракийски университет, гр Стара Загора, член на Научно жури за оценяване на дисертационен труд за присъждане на научна и образователна степен „доктор по научна специалност „Кинезитерапия“, професионално направление 7.4. Обществено здраве, НСА „Васил Левски“ - София.

Относно: Дисертационен труд за присъждане на научна и образователна степен „доктор“, представен от докторанта Любов-Милени Атанасова Петрова на тема „Кинезитерапевтична програма за овладяване на синдрома на хронична умора„

Научен ръководител: доц. д-р Богдана Илинова, доктор.

Административна част

Научното жури е утвърдено със заповед № 523/03.06.2020 на Ректора на НСА „Васил Левски“ – София, във връзка с чл. 4, ал. 2 от ЗРАСР, във връзка с чл. 31, ал. 1 от ППЗРАСРБ, във връзка с чл. 60, ал. 1, ал. 2 и ал. 3 от Наредбата за придобиване на ОНС „доктор“ в НСА „Васил Левски“ и съобразно решение на Факултетния съвет ва ФОЗЗГТ по Протокол № 4/28.05.2020.

Актуалност на темата

Обект на изследването е синдрома на хроничната умора. Дори и най-лесната, но продължителна работа може да предизвика умора. Колкото извършителят е по-мотивиран, толкова по-лесно той се увлича в работата си и достига до хронично претоварване.

Умората е състояние, което може да варира от леки случаи, които се наблюдават по-често, до тежка форма, известна като „Синдром на хроничната умора“. В човешкото общество случаите на хронична умора се срещат все повече. Една от причините е, че с развитието на технологиите изчезва границата между служебен и личен живот, и все по-често се работи по време на почивката.

Умора може да настъпи, даже когато се извършва любима работа и именно преумората е най-честата причина за напускане на работата. Като допълнителни

утежняващи фактори се посочват заболявания, стрес, нездравословен начин на живот, недостатъчно сън и не на последно място - несъответствието между количеството и качеството на положения труд от една страна, и полученото възнаграждение за него от друга.

Синдромът на хронична умора е хронично, мултисистемно, прогресиращо заболяване, чието протичане продължава с години и влошава качеството на живот на пациентите.

Необходимост от изследването

Според изброените в хипотезата източници, които обхващат период от 10 години (2007-2017) става ясно, че овладяването на синдромът на хроничната умора все още е нерешен проблем и няма утвърдени терапевтични методи за неговото лечение. Това определя необходимостта от търсене на нови лечебни методи както и от нова преценка на известните, и използвани досега терапевтични подходи, насочени към овладяването и лечението на хроничната умора.

Информацията, представена в увода, говори за много добро познаване на състоянието на проблема, както и за необходимостта от това това научно изследване.

Оценка по същество на дисертационния труд

Дисертационният труд е представен на 181 стандартни страници (30 реда, 60 знака). Той е написан по клесическата схема за този вид дисертации и включва следните раздели:

1. Увод – 2 страници. (5^{та} и 6^{та})
2. Литературен обзор - 51 страници (от 7^{ма} до 57^{ма})
3. Методология на научното изследване – 43 страници (от 58^{ма} до 100^{на})
4. Резултати и анализ - 41 страници (от 101^{ва} до 141^{ва})
5. Изводи и препоръки - 4 страници (от 142^{ра} до 145^{та})
6. Приноси на дисертационния труд - 1 страница (146^{та})
7. Заключение – 2 страници (от 147^{ма} до 148^{ма})
8. Литература – 22 страници (от 149^{та} до 170^{та})
9. Приложения – 11 страници (от 171^{ва} до 181^{ва})

Литературният обзор е актуален, съответства на научния проблем, целта и задачите, и включва 183 литературни източника, от които 24 са на кирилица, а 129 са на латиница.

Целта е добре формулирана, а определените **задачи** съответстват на поставената цел и водят до нейното постигане.

Материалът на изследването е достатъчен като обем, правилно избран, документиран, анализиран и регистриран, което гарантира достоверност на резултатите.

Методи на изследване. Докторантът е използвал методи, които са подходящи за целта на изследването и водят до решаване на определените задачи.

Резултати. Представени са в рамките на 41 страници. Изследванията са извършени върху 67 пациенти със синдром на хронична умора, които покриват диагностичния тест за ME/CXY. Те са разпределени по пол - 15 са мъже и 52 са жени, възраст - от 29 до 60 години. Създадени са две изследвани групи: експериментална група (ЕГ) и контролна група (КГ).

Експерименталната група включва 34 изследвани, от които 8 са мъже, а 26 са жени. Прилагат се лечебни методи на кинезитерapia, включваща: иглоубождане с еднократни акупунктурни игли върху акупунктурните точки и терапия с вендузи.

Контролната група включва 33 изследвани, от които 7 са мъже и 26 са жени. Прилагат се методите на кинезитерapia, които включват: масаж върху избраните биоактивни точки и терапия с вендузи.

Получените резултати са анализирани, документираны, подложени на статистически анализ и илюстрирани чрез 18 фигури, 29 графики и 32 таблици.

Изводите са шест и обобщават вярно резултатите от изследването.

Приноси на дисертацията

Посочени са пет приноса, основно – с потвърдително значение и е посочена научно-практическата значимост на дисертационния труд. Представените лечебни програми може да намерят място в лечението на синдрома на хроничната умора, както и в подобряването на качеството на живот на пациентите. Основните резултати са публикувани в три статии, в които докторантът е водещ автор, а на две от тях е единствен автор.

Заклучение

В заключението се посочва, че изследването позволява да се получи информация относно възможностите за повишаване качеството на живот на пациентите, лекувани със средствата на кинезитерapiята.

Приложените методи за овладяване на състоянието на хронична умора и получените резултати, след прилагането им, дават основание да се смята, че алтернативните методи са подходящи за лечебната практиката.

Авторефератът е структуриран правилно и отразява съдържанието, основните резултати и приносите на дисертационния труд.

Заклучение

Въз основа на изложеното до тук мога да кажа, че докторант Любов-Милени Атанасова Петрова е положила големи усилия и е завършила сполучливо своето изследване по темата **„Кинезитерапевтична програма за овладяване на синдрома на хронична умора„**. Докторантът отговаря на задължителните условия и съответства на критериите, които се прилагат при защитата на дисертационен труд за покриване на научната и образователната степен „доктор“.

Поради тези причини **давам своята положителна оценка** на проведеното научно изследване и предлагам на уважаемото Научно жури да гласува положително и да **присъди** на Любов-Милени Атанасова Петрова образователната и научната степен „доктор“ професионално направление 7.4. Обществено здраве, програма „Кинезитерапия“, към катедра „Теория и методика на кинезитерапията“, НСА „Васил Левски“ - София.

23.06.2020 г.
Стара Загора,

Изготвил становището:
(проф. д-р Димитър Сиврев, дм)

OPINION

from Prof. Dr Dimitar Petkov Sivrev, MD, PhD

Professor at the Department of Anatomy of the Medical Faculty of the University of Thrace, Stara Zagora, Bulgaria, member of the Scientific Jury for evaluation of the dissertation for the award of scientific and educational degree "Doctor" in the scientific specialty "Physical therapy", professional field 7.4. Public Health, NSA" Vasil Levski "- Sofia.

Subject: Dissertation for the award of scientific and educational degree "Doctor", presented by PhD-student Lyubov-Mileni Atanasova Petrova on "Kinesitherapy program for the management of chronic fatigue syndrome"

Scientific adviser: Assoc. Prof. Dr Bogdana Ilinova, PhD

Administrative part

The scientific jury was approved by order № 523/03.06.2020 of the Rector of NSA "Vasil Levski" - Sofia, in connection with Art. 4, алинея. 2 of ZRASR, in connection with art. 31, para. 1 of PPZRASRB, in connection with art. 60, para. 1, para. 2 and para. 3 of the Ordinance for acquisition of ESS "Doctor" in NSA "Vasil Levski" and in accordance with the decision of the Faculty Council under Protocol № 4/28.05.2020.

Relevance of the research

The object of the study is the "Chronic fatigue syndrome". In human society, cases of chronic fatigue are becoming more common. One of the reasons is that with the development of technology, the line between work and personal life disappears and more and more often work during the holidays.

Fatigue can occur even when doing a favorite job, and fatigue is the most common reason for leaving work. Additional aggravating factors are diseases, stress, unhealthy lifestyle, insufficient sleep and last but not least - the discrepancy between the quantity and quality of work on the one hand, and the remuneration received for him on the other.

Chronic fatigue syndrome is a chronic, multisystem, progressive disease that lasts for years and worsens the quality of life of patients.

Need for research

According to the sources listed in the hypothesis, which cover a period of 10 years (2007-2017), it is clear that the management of chronic fatigue syndrome is still an unresolved problem and there are no established therapeutic methods for its treatment. This determines the need to seek new treatment methods as well as to re-evaluate the known and used until now therapeutic approaches aimed at controlling and treating chronic fatigue.

The information presented in the introduction speaks of a very good knowledge of the state of the problem, as well as the need for this research.

Assessment of the essence of the dissertation

The dissertation is presented on 181 standard pages (30 lines, 60 characters). It is written according to the classical scheme for this type of dissertation and includes the following sections:

1. Introduction - 2 pages. (5th and 6th)
2. Literary review - 51 pages (from 7th to 57th)
3. Research methodology - 43 pages (from 58th to 100th pages)
4. Results and analysis - 41 pages (from 101st to 141st)
5. Conclusions and recommendations - 4 pages (from 142nd to 145th)
6. Contributions of the dissertation - 1 page (146th)
7. Conclusion - 2 pages (from 147th to 148th)
8. Literature - 22 pages (from the 149th to the 170th)
9. Appendices - 11 pages (from 171st to 181st)

The literary review is up-to-date, corresponds to the scientific problem, the goal and the tasks, and includes 183 literary sources, of which 24 are in Cyrillic and 129 are in Latin. The goal is well formulated, and the defined tasks correspond to the set goal and lead to its achievement.

The research material is sufficient in volume, properly selected, documented, analyzed and registered, which guarantees the reliability of the results.

Research methods. The doctoral student has used methods that are appropriate for the purpose of the study and lead to the solution of certain tasks.

Results. They are presented within 41 pages. The studies were performed on 67 patients with chronic fatigue syndrome, who cover the diagnostic test for ME / SHU. They are divided

by gender - 15 are men and 52 are women, age - from 29 to 60 years. Two study groups were created: experimental group (EG) and control group (CG).

The **experimental group** included 34 subjects, of which 8 were men and 26 were women. Therapeutic methods of kinesitherapy are applied, including: acupuncture with disposable acupuncture needles on acupuncture points and therapy with suction cups.

The **control group** included 33 subjects, of which 7 were men and 26 were women. The methods of kinesitherapy are applied, which include: massage on the selected bioactive points and therapy with suction cups.

The obtained results were analyzed, documented, subjected to statistical analysis and illustrated by 18 figures, 29 graphs and 32 tables.

The **conclusions** of the thesis are six and summarize the results of the study correctly.

Contributions to the dissertation

Five contributions are indicated, mainly - with confirmatory significance and the scientific and practical significance of the dissertation is indicated. The presented treatment programs can find a place in the treatment of chronic fatigue syndrome, as well as in improving the quality of life of patients. The main results are published in three articles, in which the doctoral student is the lead author, and in two of them he is the sole author.

The conclusion states that the study provides information on the possibilities for improving the quality of life of patients treated with kinesitherapy.

The applied methods for controlling the state of chronic fatigue and the obtained results, after their application, give grounds to believe that the alternative methods are suitable for the medical practice.

The abstract is structured correctly and reflects the content, main results and contributions of the dissertation.

Conclusion

Based on the above, I can say that PhD student Lyubov-Mileni Atanasova Petrova has made great efforts and has successfully completed her research on "Kinesitherapy program for the management of chronic fatigue syndrome." The doctoral student meets the mandatory conditions and meets the criteria applied in the defense of a dissertation to cover the scientific and educational degree "PhD".

For these reasons, I give my positive assessment of the research and I suggest to the esteemed Scientific Jury to vote positively and to award Lyubov-Mileni Atanasova Petrova the educational and scientific degree "PhD" in the scientific specialty "Physical therapy",

professional field 7.4. Public Health, at the Department of "Theory and methodology of kinesitherapy", NSA "Vasil Levski" - Sofia.

23.06.2020

Stara Zagora,

Prepared the opinion:

(Prof. Dr Dimitar Sivrev, MD)